

АКТ
ЛІСОПАТОЛОГІЧНОГО ОБСТЕЖЕННЯ
ЛІСОВИХ НАСАДЖЕНЬ ПО
СПЕЦІАЛІЗОВАНИЙ ВИРОБНИЧИЙ
СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИЙ КООПЕРАТИВ "СЕЛЯНСЬКИЙ ЛІС",
НА ДОЦІЛЬНІСТЬ ПРОВЕДЕННЯ В НИХ
СУЦІЛЬНИХ САНІТАРНИХ РУБОК

«22» 05 2025

м Костопіль Рівненського району
Рівненської області

На пропозицію Спеціалізований виробничий сільськогосподарський кооператив "Селянський ліс" (далі – СВСК «Селянський ліс») лист № 71 від 14.05.2025 року, згідно з наказом № 89 від 02.05.2025 р. «про створення комісії для проведення обстеження насаджень на доцільність призначення рубок формування та оздоровлення лісів та інших рубок» та згідно «Санітарних правилах в лісах України», затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 27 липня 1995 р. № 555 (ЗП України, 1995 р., № 10, ст. 253; Офіційний вісник України, 2016 р., № 87, ст. 2839), в редакції постанови КМУ від 26 жовтня 2016 року №756, зі змінами що вносяться постановою КМУ від 9 грудня 2020 р. № 1224. (далі - СПЛУ) нами, комісією в складі: начальником відділу мисливського господарства, охорони та захисту лісів Північно-Західного міжрегіонального управління лісового та мисливського господарства Володимира КАСЯНЧУКА, провідного інженера-лісопатолога сектору моніторингу стану лісових насаджень філії «Рівнелісозахист» ДСЛП «Київлісозахист» Руслана МАЦЕЛИКА, головного лісничого СВСК «Селянський ліс» Михайла УДОДА, головного інженера СВСК «Селянський ліс» Павла ДОМІНІКІНА, інженера лісокористування СВСК «Селянський ліс» Анастасії ЮЩУК, інженера лісових культур СВСК «Селянський ліс» Світлани ЗАХОЖОЇ, лісничого Звіздівського лісництва Максима НАУМЧУКА, лісничого Маломидського лісництва Андрія ЮСЬКОВА, лісничого Костопільського лісництва Ольги ТІТ, заступника міського голови Костопільської міської ради Юрія КУЗНЮКА, начальника відділу екології земельних ресурсів житло-комунального господарства цивільного захисту та мобілізаційної роботи Деражненської ТГ Юрія ХАРИТОНЮКА, сільський голова Головинської ТГ Олександра БАЧУКА, було проведено лісопатологічне обстеження лісових насаджень СВСК «Селянський ліс», на предмет призначення в них суцільних санітарних рубок (далі – ССР) у відповідності до п. 30 СПЛУ, на 2025 рік.

Примітка:

- Коротка таксаційна характеристика вказана згідно, матеріалів базового лісовпорядкування 2018 року, станом на 01.01.2019 року по СВСК «Селянський ліс».
- У відповідності до п. 5 абзац 10 СПЛУ, повідомлення про появу ознак погіршення санітарного стану лісових насаджень представлено.

- Пробні площі в обстежених насадженнях закладались по всій площі запланованих рубань шляхом перелікової таксації (площа пробної площі, відповідає фактичній площі лісосіки).

Таксаційна характеристика насаджень по СВСК «Селянський ліс», наведена в таблиці нижче, та площа ділянки, яка потребує рубки в графі № 5.

Лісництво	Номер кварталу	Номер виділу	Площа виділу, гектарів	Площа рубки, гектарів	Коротка таксаційна характеристика									Причини ослаблення деревостану	Підліг рубі, % (відсотків до загального запасу деревини на пробній площі)	Лісогосподарські заходи, що проводилися на даних ділянках (за ревізійний період)
					склад насадження	вік, років	повнота	тип лісорослинних умов	бонітет	середня висота, метрів	середній діаметр, сантиметрів	запас деревостану, куб. метрів на 1 гектар	Категорія захисності			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	17	18	18
Костопільське	3	39(1)	5.5	0.2	10СЗК	56	0.75	В2ДС	1А	22	28	340	4	коренева губка, стовбурові шкідники	57	
Костопільське	3	39(2)	5.5	0.4	10СЗК	56	0.75	В2ДС	1А	22	28	340	4	коренева губка, стовбурові шкідники	86	
Разом				0.6												
Звіздівське	9	14(4)	12.4	0.8	10СЗК	58	0.50	В2ДС	1	21	28	210	4	пожежа, коренева губка, стовбурові шкідники	62	ВСП-2024 р
Звіздівське	18	1(2)	5.9	0.3	9СЗК1БП	43	0.70	В2ДС	1	17	20	220	4	коренева губка, стовбурові шкідники	64	
Звіздівське	22	13(1)	2.1	0.7	10СЗК	63	0.50	А2С	2	20	24	200	4	коренева губка, стовбурові шкідники	60	
Звіздівське	24	11(1)	1.8	0.7	10СЗК	42	0.40	В2ДС	1	17	18	130	4	коренева губка, стовбурові шкідники	65	
Звіздівське	28	32(1)	6.6	0.5	10СЗК	58	0.65	В2ДС	1А	24	28	330	4	коренева губка, стовбурові шкідники	62	ВСП-2021 р
Звіздівське	38	3(2)	22.3	0.8	10СЗ	76	0.60	В2ДС	1	25	32	320	4	стовбурові шкідники	43	ВСП-2024 р
Разом				3.8												
Маломидське	11	51(1)	5.9	0.9	10СЗ+БП+ВЛЧ	61	0.60	В3ДС	1	21	30	250	4	стовбурові шкідники	41	ВСП-2022 р ВСП-2021 р
Маломидське	11	65(2)	9.5	0.5	10СЗК	36	0.70	В2ДС	1Б	18	22	230	4	стовбурові шкідники	73	ВСП-2021 р
Маломидське	15	2(4)	11.0	0.5	10СЗК+БП+ОС+ВЛЧ	49	0.55	В2ДС	1	20	24	210	4	коренева губка, стовбурові шкідники	60	ВСП-2022 р
Маломидське	15	16(3)	2	0.3	10СЗК+БП+ОС	44	0.70	В2ДС	1А	19	20	260	4	коренева губка, стовбурові шкідники	63	ВСП-2021 р
Маломидське	15	28(3)	12	0.8	10СЗ+БП	39	0.70	В2ДС	1А	18	22	240	4	коренева губка, стовбурові шкідники	70	ВСП-2023 р
Маломидське	16	24(1)	0.3	0.2	10СЗ	48	0.10	В2ДС	1	21	24	40	4	стовбурові шкідники	22	
Маломидське	28	25(2)	1.8	0.7	10СЗК+БП	48	0.30	В2ДС	1А	20	24	120	4	коренева губка, стовбурові шкідники	69	
Маломидське	28	38(3)	2.9	0.6	10СЗК+БП	45	0.50	В2ДС	1А	20	24	200	4	коренева губка, стовбурові шкідники	67	ВСП-2021 р
Маломидське	30	33(1)	2.9	0.4	10СЗ	30	0.90	В2ДС	1	13	16	200	4	стовбурові шкідники	53	ВСП-2022 р ПРЖ-2023 р
Разом				4.9												
ВСЬОГО (ССР):																

Натурні межі лісосік (котрі вказані нижче), згідно планчика бусольної зйомки не відповідають картографічним матеріалам лісовпорядкування, в натурі дана лісосіка відведена в межах одного видділу. Акт виявлення розбіжності по матеріалах лісовпорядкування представлено.

Костопільське	3	39(1)	5.5	0.2	10СЗК	56	0.75	В2ДС	1А	22	28	340	4	коренева губка, стовбурові шкідники	57	
Костопільське	3	39(2)	5.5	0.4	10СЗК	56	0.75	В2ДС	1А	22	28	340	4	коренева губка, стовбурові шкідники	86	

Лісопатологічна характеристика:

У соснових насадженнях уражених **кореневою губкою** встановлено, що виділа які обстежувалися, є хронічними осередками кореневої губки (коренева губка визначена при базовому лісовпорядкуванні). Спостерігається дифузний характер всихання. Характерною ознакою ураження є ажурність крони, укорочення хвої, блідозелений відтінок, хвоя легко осипається, пізніше жовтіє, буріє, передчасно опадає, зменшується річний приріст. В насадженні поутворювались галявини від проведених раніше рубок.

Сухостійні і всихаючі дерева сосни уражені, а в більшій частині відпрацьовані комплексом стовбурових шкідників (при відлученні відмерлої кори чітко видно ознаки життєдіяльності стовбурових шкідників, а саме маточні та личинкові ходи, шлюбні камери, льотні отвори, а також продукти

життєдіяльності, тощо). На підстилці ділянок було виявлено значну кількість опалих пагонів сосни, що свідчить про заселення дерев малим і великим сосновими лубоїдами. На дуже ослаблених деревах наявні ознаки заселення вищезгаданих шкідників, льотні отвори, V - VI категорія стану дерев сосни повністю відпрацьовані комплексом стовбурових шкідників.

Спеціалістам підприємства, при виявленні нових осередків кореневої губки у лісових насадженнях, в найкоротші термін проектувати проведення заходів з поліпшення санітарного стану лісів.

У хвойних насадженнях є ураження **стовбуровими шкідниками**. В насадженнях, до складу яких входить сосна звичайна, наявні: дуже ослаблені (III - категорія стану), всихаючі (IV - категорія стану) та сухостійні (V - категорія стану) дерева, уражені та відпрацьовані стовбуровими шкідниками.

У зоні товстої кори (нижня частина стовбура) виявлені типові пошкодження (при відлущенні відмерлої кори, чітко видно ознаки життєдіяльності стовбурових шкідників, а саме маточні та личинкові ходи, шлюбні камери, льотні отвори, а також продукти життєдіяльності, тощо), які наносить шкідник під час заселення імаго та живлення личинок шестизубчастого короїда-стенографа *ips sexdentatus* (поверхня стовбура в районі поселення зайнята ходами повністю).

На лісовій підстилці відмічено наявність опалих пагонів з ознаками заселення сосновими лубоїдами з родини *Tomicus* (представники - малий сосновий лубоїд *Tomicus minor* та великий сосновий лубоїд *Tomicus piniperda*). Опалі пагони світло зеленого або жовтуватого кольору; мають характерні місця занурення дорослих особин до гілок. Крім цього, у нижній частині стовбура деревостанів V та VI категорій санітарного стану відмічено типові пошкодження тканин стовбура, які наносять ксилофаги з групи деструкторів - Вусачі *Gerambycidae* та Златки *Buprestidae*.

Додатково оцінюючі (окоірно у відсотках) стан крон, процеси їхнього відновлення та стан стовбурів, за рівнем дефоліації, часткою сухих гілок та опалих пагонів, можна сказати про ймовірне заселення стовбуровими шкідниками дерев III - категорії санітарного стану.

У відповідності до п. 17 СПЛУ, під час відбору свіжозаселених стовбуровими шкідниками дерев для рубки, враховується загальний стан таких дерев... Свіжозаселені комахами-камбіофагами дерева підлягають першочерговому вилученню із деревостанів.

Обстежено насадження яке практично повністю всохло та втратило технічну якість деревини внаслідок пошкодження **лісовою пожежею в 2024 році**, яка зареєстрована у відповідності до «Акт обліку лісової пожежи» № 4 від 09.09.2024 року.

За результатами оцінки пошкоджених дерев присутні ділянки із рухливою та стійкою низовою пожежею (знищений живий та мертвий надґрунтовий покрив, поверхнева коренева система та кора деревостанів, повністю або частково знищений підрост та підлісок). Деревя мають ознаки відмирання камбіального шару (камбій - шар живих клітин, розташованих між корою та деревиною) стовбура.

Кореневі лапи та кореневі шийки дерев з ознаками обпалу (в окремих випадках більше $\frac{3}{4}$ периметра стовбура), висота нагару сягає від 0,5 до 4,5 м.

Висота нагару стовбура під час стійкої низової пожежі сягала зони перехідної та тонкої кори, що викликало пошкодження камбіального шару та призвело до внутрішнього порушення метаболізму. Горіння лісової підстилки протягом тривалого періоду стійкої низової пожежі негативного впливу на кореневу систему соснових насаджень, що викликало порушення метаболізму та погіршення живлення внаслідок обгорання поверхневої кореневої системи.

На обстежених ділянках дерева відносяться до III-V категорії санітарного стану. Насадження першочергово потребують заходів поліпшення санітарного стану так, як є осередками розмноження стовбурових шкідників.

Висновки та пропозиції:

1. Лісопатологічне обстеження насаджень проведено по СВСК «Селянський ліс», у деревостанах, в яких було встановлено, що повнота даних насаджень після умовної рубки призведе до зменшення повноти насаджень згідно встановленого показника у відповідності п. 27 абзац 2, СПЛУ насаджень потребують ССР.

2. Для наведення належного санітарного стану лісів, збереження стійкості насаджень, запобігання розвитку патологічних процесів, зменшення шкоди у лісах СВСК «Селянський ліс», що завдається стихійними лихами, шкідниками, хворобами, з метою оздоровлення насаджень у максимально стислі строки, за умови недопущення негативного впливу на навколишнє природне середовище, рекомендовано провести заходи з поліпшення санітарного стану лісів, на площі – **9,3 га**, а саме: ССР на площі – **9,3 га**. Рубки необхідно провести протягом 2025 року.

3.3 метою обмеження негативного впливу на стан лісів та їх відтворення на кожну ділянку до початку рубки скласти карту технологічного процесу розроблення лісосік, яка з урахуванням конкретних умов повинна відображати природоохоронні (запобігання ерозії ґрунтів, збереження підросту тощо.), лісівничі та організаційні вимоги.

4. В осередках стовбурових шкідників та вітровалу, бурелому проводити рубки згідно термінів та норм передбачених СПЛУ, заготовлену деревину вивозити в максимально стислі терміни, а за неможливості термінового вивезення корувати, лісосічні залишки утилізувати.

5. На зрубках провести лісокультурні заходи згідно типу лісорослинних умов, з дотриманням «Правил відтворення лісів» затверджених постановою КМУ від 01.03.2007 р. №303. від 1 березня 2007 р із змінами, внесеними згідно з *Постановами КМ N 1410 (1410-2022-п) від 20.12.2022 р.* В осередках комплексу стовбурових шкідників створити лісові культури, які запобігатимуть подальшому їх розповсюдженню, тобто вирощування біологічно стійких насаджень.

6. Лісовій охороні СВСК «Селянський ліс», вести постійний лісопатологічний моніторинг за санітарним станом насаджень, своєчасно виявляти осередки прояву і поширення шкідників та хвороб, і в першу чергу під час проведення ССР, вживати додаткові заходи до запобігання їх поширенню та зростанню чисельності.

7. При проведенні рубок на лісосіках ССР, дотримуватись п. 27, СПЛУ та Закону України «Про оцінку впливу на довкілля», Відомості Верховної Ради, 2017, № 29, ст. 315, із змінами, внесеними згідно із Законами № 3505-IX від 08.12.2023.

8. Спеціалістам п СВСК «Селянський ліс» вести постійний нагляд за суміжними насадженнями, при виявленні появи осередків шкідників та хвороб

лісу, в найкоротші терміни проектувати проведення заходів з поліпшення санітарного стану лісів.

9. Спеціалістам СВСК «Селянський ліс», при виявленні червоно книжних рослин та тварин, діяти згідно чинного законодавства.

10. Лісопатологічне обстеження спеціалістом філії «Рівнелісозахист» ДСЛП «Київлісозахист» було проведене: 20-22.05.2025 року.

До акту додаються додатки:

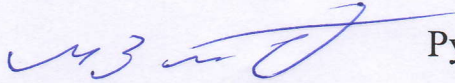
- зведена відомість насаджень, що потребують ССР (додаток №6 до СПЛУ);
- зведена відомість пробних площ, закладених у насадження, що потребують ССР (додаток №6 до СПЛУ);
- плани лісових насаджень, що потребують ССР, з нанесеною на них схемою пробних площ (площа пробної площі, відповідає фактичній площі лісосіки);

Акт складено в 3-х примірниках.

- 1-й: філії «Рівнелісозахист» ДСЛП «Київлісозахист»;
- 2-й: СВСК «Селянський ліс»;
- 3-й: Північно-Західному міжрегіональному управлінню лісового та мисливського господарства;

Акт підписали:

Провідний інженер-лісопатолог
сектору моніторингу
стану лісових насаджень
Філії «Рівнелісозахист»
ДСЛП «Київлісозахист»

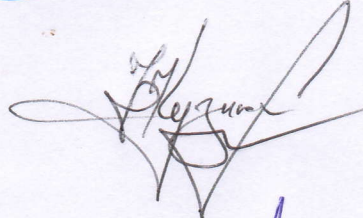
Руслан МАЦЕЛИК

Начальник відділу
мисливського господарства,
охорони та захисту лісів Північно-Західного
міжрегіонального управління
лісового та мисливського господарства

Володимир КАСЯНЧУК

Заступник міського голови
Костопільської міської ради

Юрія КУЗНЮКА

Начальника відділу екології земельних
ресурсів житло-комунального
господарства цивільного захисту
та мобілізаційної роботи Деражненської ТГ

Юрій ХАРИТОНЮК

Сільський голова
Головинської ТГ

Олександр БАЧУК

Головний лісничий
СВСК «Селянський ліс»

Михайло УДОД

Головний інженер
СВСК «Селянський ліс»

Павло ДОМІНІКІН

Інженер лісокористування
СВСК «Селянський ліс»

Анастасія ЮЩУК

Інженер лісових культур
СВСК «Селянський ліс»

Світлана ЗАХОЖА

Лісничий Звіздівського лісництва

Максим НАУМЧУК

Лісничий Маломидського лісництва

Андрій ЮСЬКОВ

Лісничий Костопільського лісництва

Ольга ТІТ

14.05.2023 року, згідно з наказом № 89 від 02.04.2023 р. «про створення комісії для проведення обстеження насаджень аз домілість призначення рубок формування та оздоровлення лісів та інших рубок» та згідно «Санітарних правил в лісах України», затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 27 липня 1995 р. № 355 (ЗП України, 1995 р., № 10, ст. 253; Офіційний вісник України, 2016 р., № 87, ст. 2839), в редакції постанови КМУ від 26 жовтня 2016 року № 756, зі змінами що вносяться постановою КМУ від 9 грудня 2020 р. № 1224 (далі – СПЛУ) нами, комісією в складі: начальником відділу мисливського господарства, охорони та захисту лісів Північно-Західного міжрегіонального управління лісового та мисливського господарства Володимира КАСЯНЧУКА, провідного інженера-лісодатолога сектору моніторингу стану лісових насаджень філії «Рівненськострахіст» ДСЛП «Київлісострахіст» Руслана МАЦЕЛІКА, головного лісничого СВСК «Селянський ліс» Михайла УДОДА, головного інженера СВСК «Селянський ліс» Павла ДОМІНІКІНА, інженера лісокористування СВСК «Селянський ліс» Анастасії ЮЩУК, інженера лісових культур СВСК «Селянський ліс» Світлани ЗАХОЖОЇ, лісничого Звіздівського лісництва Максима НАУМЧУКА, лісничого Маломидського лісництва Андрія ЮСЬКОВА, лісничого Костопільського лісництва Ольги ТІТ, заступника міського голови Костопільської міської ради Юрія КУЗНЮКА, начальника відділу екології земельних ресурсів житло-комунального господарства цивільного захисту та мобілізаційної роботи Деражненської ТГ Юрія ХАРИТОНЮКА, сільський голова Головишеської ТГ Олександра БАЧУКА, було проведено лісодатологічне обстеження лісових насаджень СВСК «Селянський ліс», на предмет призначення в них сумісних санітарних рубок (далі – ССР) у відповідності до п. 30 СПЛУ, на 2023 рік.

Примітка:

- Коротка таксаційна характеристика наведена згідно, матеріалів базового лісовпорядкування 2018 року, станом на 01.01.2019 року по СВСК «Селянський ліс».

- У відповідності до п. 5 абзаци 10 СПЛУ, повідомлення про появу ознак погіршення санітарного стану лісових насаджень одержано.